

РЕШЕНИЕ

№ 1673

гр. София, 21.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Б СЪСТАВ, в публично заседание на единадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Любомир Василев

Членове: Ваня Н. Иванова
Виктория Недева

при участието на секретаря Донка М. Шулева
като разгледа докладваното от Любомир Василев Въззивно гражданско дело
№ 20241100500362 по описа за 2024 година

Производството е по чл.258 –чл.273 ГПК /въззивно обжалване/.

В. гр.д. №362/2024 г по описа на СГС е образувано по :

- въззивна жалба на А. К. П., ЕГН *****, с адрес: гр. Кюстендил, ул. **** срещу решение №20095165 от 24.06.2023 г по гр.д.№64609/17 г на СРС , 44 състав ; в частта , в която е отхвърлен иска на въззивника с правно основание чл.2 ал.1 т.3 пр.1 ЗОДОВ да се осъди Прокуратурата на РБ да му заплати разликата над 9500 лева до предявения размер от 18 000 лева обезщетение за неимуществени вреди /претърпени болки и страдания/ от незаконно повдигнато му обвинение в извършване на престъпления и поддържане на обвинението в съдебна фаза по ДП № 35-П/2009г. по описа на Сл.отдел при СГП, пр.пр.№ 4-5545/2009г. по описа на СГП , ведно със законната лихва от 22.06.2016 г до окончателното заплащане на сумата . Решението на СРС се обжалва и в частта за разноските ;
- и по въззивна жалба на Прокуратурата на РБ срещу посоченото решение на в СРС , но в частта , в която Прокуратурата на РБ е осъдена да заплати на А. К. П. на основание чл.2 ал.1 т.3 пр.1 ЗОДОВ сумата от 9500 лева обезщетение за неимуществени вреди /претърпени болки и страдания/ и сумата от 1700 лева - обезщетение за имуществени вреди , от които 1500 лв. разходи за правна защита от адвокат и 200 лв. разходи за лечение с психотерапия ; от незаконно повдигнато му обвинение в извършване на престъпления и поддържане на обвинението в съдебна фаза по ДП № 35-П/2009г. по описа на Сл.отдел при СГП, пр.пр.№ 4-5545/2009г. по описа на СГП , ведно със законната лихва върху посочените главници от

22.06.2016 г до окончателното заплащане на сумите . Решението на СРС се обжалва и в частта за разносните .

Въззивникът П. излага доводи за неправилност на решението на СРС /в обжалваната от него част / , тъй като определеното обезщетение за неимуществени вреди е занижено . Незаконното обвинение е продължило повече от 6 години /прекалено дълго/ , а болките и страданията на ищеца са били ежедневни и значителни . Особено важно е , че П. е бил задържан за 72 часа и срещу него е постановена осъдителна присъда от първата инстанция . Опетнено е името му и е имало негативни последици върху личния и професионалния му живот . П. развива хипертонично заболяване , преживява стрес от уволнение и не е могъл да реализира кариерно израстване . Обвинението е било отразено в медиите . Прокуратурата не познава закона и е поддържала несъстоятелно обвинение . П. е имал малки деца и е бил предмет на подигравки . Имал е занижени доходи , а хипертонията и проблемите с нервната система произтичат от обвинението .

Въззивникът Прокуратурата на РБ излага доводи за неправилност на решението на СРС /в обжалваната от нея част / , тъй като присъденото обезщетение за неимуществени вреди е прекомерно и не съответства на събраните доказателства . Обвинението по чл.387 ал.3 НК не е за тежко умишлено престъпление . Извън 72-часовото задържане ищецът е бил с мярка за неотклонение „парична гаранция“ до 12.06.2012 г , а не до приключване на наказателното производство . Делото е било с фактическа и правна сложност , а вредите са резултат и от действия на други органи . Медицинската документация не доказва причинна връзка между незаконното обвинение и евентуално влошено здравословно състояние . СРС не е обсъдил данните за друго наказателно производство срещу ищеца , което също е завършило с оправдателна присъда , като не могат да се разграничат вредите от различните производства . Прокуратурата не е правила изявления за повдигнатото обвинение , а в представените публикации лицата са посочени само с инициали . Досъдебното производство е приключило в разумен срок . Имууществените вреди също не са доказани от ищеца , защото адвокатското му възнаграждение е в прекомерен размер . Няма пряка връзка между платената психотерапия и повдигнатото обвинение .

Въззивниците не са подали отговори на жалбата на другата страна.

Въззивните жалби са допустими. Решението на СРС е връчено на въззивниците на 06.07.2023г и на 03.07.2023 г и е обжалвано в срок съответно на 20.07.2023 г и на 04.07.2023 г .

Налице е правен интерес на въззивниците за обжалване на посочените части от решението на СРС.

След преценка на доводите в жалбата и доказателствата по делото, въззивният съд приема за установено следното от фактическа и правна страна :

В мотивите на СРС е възпроизведена фактическата обстановка . Във връзка с чл.269 ГПК настоящият съд извършва служебна проверка за нищожност и за недопустимост на съдебното решение в обжалваната част , като такива пороци в случая не се констатира .

Относно доводите за неправилност съдът е ограничен до изложените във въззивната жалба изрични доводи, като може да приложи и императивна норма в хипотезата на т.1 от Тълкувателно решение №1 от 09.12.2013 г по тълк.дело №1/2013 г на ОСГТК на ВКС.

От фактическа страна по делото е установено следното:

С постановление от 18.05.2010 г на следовател в Сл.отдел при СГП по ДП № 35-П/2009г. по описа на отдела, пр.пр.№ 4-5545/2009г. по описа на СГП, ищецът А. К. П. е **привлечен в качеството на обвиняем**, по обвинение, че през времето 2007г. - 2009г. и на 17.05.2010г. в гр. София, в Петролна база на „ОМВ“, кв. „Илиянци“, при условията на продължавана престъпна дейност е отнел чужди движими вещи - големи количества петролни продукти на висока стойност, от владението на петролната компания без съгласието на нейните служители, е намерение противозаконно да ги присвои, като за продължаваната кражба са използвани моторни превозни средства, технически средства и специални начини, извършена е от повече от две лица, сговорили се предварително за нейното осъществяване, и отделните деяния не представляват маловажни случаи, и е извършена от длъжностни лица, които са се възползвали от своето служебно положение на държавни служители от охранителния състав на МВР е достъп до местопрестъплението - престъпление по чл.195 ал.1 т.4,5 и 6 вр. чл.194 ал.1 вр. чл.26 ал.1 НК. На същата дата обвинението е предявено на ищеца.

С постановление на СГП от 18.05.2010 г, е наредено задържане на ищеца за срок от 72 часа, за осигуряване явяването му пред съда за вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“, считано от момента на предявяване на обвинението. Няма данни за внесено от прокуратурата искане за налагане на такава мярка.

С постановление от 14.03.2012г. на прокурор при СГП на ищеца е повдигнато ново обвинение за това, че на 17.05.2010 г във времето от 19,48ч. до 21,32ч. в гр. София, в района на ж.п. гара „Илиянци“ - петролна база „Илиянци“ на „ОМВ България“ ООД, и на ул. „Кирил Благов“ в качеството си на длъжностно лице - държавен служител със звание лейтенант от МВР, категория „Г“ - II степен, полицейски инспектор VI степен в група „ООР“, сектор „Охранителна полиция“ при 02 РУ-СДВР, в състава на наряд по маршрут ППГ 450, в съучастие като извършител е полицаите от 02 РУ-СДВР Р.К.Х. и Р.А.Х., също извършители, не е изпълнил задължения по служба, регламентирани в ЗМВР, Инструкция за патрулно-постовата дейност на МВР № 1з 2295/8.12.2006г., Инструкция рег.№ 410/5.01.20Юг. относно задълженията на автопатрула, и норми от Етичния кодекс за поведение на държавните служители в МВР, и от това произтекли вредни последици от неимушествен характер, като деянието е извършено с цел набавяне за себе си и за друго (съизвършителите) на имотна облага - 21 л. бензин на неустановена стойност, изнесени в две туби от петролния терминал - престъпление по чл. 387, ал. 3, пр. 1 и 2 вр. ал. 1, пр. 3 вр. чл.20, ал.2 вр. ал.1 НК. Видно от постановлението, по досъдебното производство на ищеца е била взета мярка за неотклонение „**парична гаранция**“ в размер от **500 лв.**, доколкото със същото тази мярка е потвърдена. Предявяването на това обвинение на ищеца е извършено на 10.04.2012г.

С постановление от 8.10.2012г. на прокурор при СГП воденото наказателно производство е частично прекратено, в частта по първоначално повдигнато обвинение спрямо ищеца и другите двама обвиняеми Х. и Х. за извършено престъпление по чл. 195, ал. 1, т. 4, 5 и 6 вр. чл. 194, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК и за това да са участвали в организирана престъпна група (за последното е отбелязано, че поради пропуск не е отразено в квалификацията на обвинението). Видно от мотивната част, основание за прекратяване на производството в тази част, е извод на прокурора за недоказаност на съставомерност на деянието по този текст. По жалба на ищеца и на друг от обвиняемите - Р. Х., това постановление е отменено поради съществен порок - липса на мотиви, от СГС, НК, 7 с-в, с определение от 1.11.2012г. по НЧД № С-286/2012г., протестирано от прокурора и потвърдено от САС, НК, III с-в, с определение от 8.02.2013г. по ВЧНД № П-128/2012г.

С прокурорско постановление от 20.02.2013г. наказателното производство е прекратено в същата част, като съобразно указанията на съда мотивите за прекратяването са доразвити, по същество в смисъл, че инкриминираните факти не сочат на съставомерно деяние по чл. 195, ал. 1, т. 4, 5 и 6 вр. чл. 194, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК и по чл. 321, ал. 2 НК.

Изготвен е обвинителен акт срещу ищеца и другите две лица обвиняеми за привличането им към наказателна отговорност по обвинението **за извършено престъпление по чл. 387 ал. 3, пр. 1 вр. ал. 1, пр. 3 вр. чл. 20, ал. 2 вр. ал. 1 НК**, като е било образувано НОХД № 8045/2013г. по описа на СРС, НО, 6 с-в.

С постановена от СРС на 5.11.2014 г. присъда ищецът е признат за виновен по повдигнатото обвинение, освен за част от вменените му като неизпълнени задължения по служба, в която част е оправдан, и е осъден на лишаване от свобода за срок от една година, с отлагане изпълнението на наказанието при условията на чл. 66 НК с изпитателен срок от три години.

С присъда от 21.01.2016 г. на СГС, НК, I-ви въззивен с-в, по ВНОХД № С-60/2015г., е отменена присъдата на първоинстанционния съд в осъдителната ѝ част, и вместо нея постановена нова, с която ищецът е **признат за невиновен и оправдан**. В останалата част присъдата на СРС е потвърдена.

По подаден от прокурор при СГП касационен протест е образувано н.д. № 513/2016г. по описа на ВКС, I НО, **приключило с решение от 22.06.2016г.**, с което протестираната присъда на въззивния съд е оставена в сила. Касационното решение е окончателно, като неподлежащо на обжалване и протест.

Поради засекретяване на НОХД № 8045/2013г. по описа на СРС, материалите от досъдебна и съдебна фаза на наказателното производство не са приобщени в цялост по делото.

Според констативен протокол от 24.02.2017г. от извършена от ИВСС проверка по реда на Глава Трета „а“ от ЗСВ, по подадено от ищеца заявление за обезщетение за вреди от нарушаване правото му на разглеждане и решаване в разумен срок на образуваното и водено срещу него наказателно дело. В протокола са отразени констатации на проверяващия орган относно продължителността на производството, обема на извършени по същото действия от разследващите органи, прокуратурата и съда и събрани доказателства по обвинителната и

защитната тези, както и относно поведението на заявителя - ищеца, за който е прието, че не е ставал причина за забавяне на наказателния процес в двете му фази. Въз основа на резултите от извършената проверка Министерът на правосъдието е отхвърлил заявлението на ищеца.

Според 5 броя преводни нареждания за извършени от ищеца плащания по банков път в полза на Я.С.А. на суми, както следва: сумата от 300 лв., преведена на 1.07.2013г., сумата от 100 лв., преведена на 2.12.2014г., сумата от 600 лв., преведена на 8.12.2014г., сумата от 250 лв., преведена на 2.03.2016г. и сумата от 250 лв., преведена на 28.03.2016г. Видно от посочените в платежните документи основания за плащане, преводите са направени за осъществена адвокатска защита на три инстанции по НОХД № 8045/2013г. по описа на СРС - общо 550 лв. за първа инстанция, общо 700 лв. за втора инстанция и 250 лв. за касация.

По делото е представена кадрова справка от 5.08.20Юг., издадена от ВНД Началник на група „Човешки ресурси“ при 02 РУ - СДВР, от която се установява, че през 2003г. ищецът е постъпил на работа в системата на МВР като полицейски инспектор във 02 РУ с офицерско звание лейтенант, след което през 2006г. последователно е заемал длъжности като полицейски командир в „Охранителна полиция“ при 02 РУ и като полицейски инспектор IV степен в същия сектор, с присъдена категория „Г“ - инспектор III степен. В справката е отбелязано, че по време на службата си в МВР ищецът е бил неколkokратно награждаван с писмена похвала, като в периода до 20 Юг. не са му налагани дисциплинарни наказания.

Към доказателствата е приобщена Заповед рег.№ К-6619/8.06.20 Юг. на Министъра на вътрешните работи, с която срещу ищеца е образувано дисциплинарно производство за извършено тежко нарушение на служебната дисциплина по чл. 227, ал. 1, т. 7 и т. 10 ЗМВР вр. чл. 230, ал. 2, т. 4 ППЗМВР, изразяващо се във виновно неизпълнение на задължения по служба, и същият е временно отстранен от длъжност. Видно от заповедта, дисциплинарното производство е иницирано във връзка с постъпили данни относно вмененото на ищеца деяние, предмет на първоначално повдигнатото му обвинение по ДП № 35-П/2009г. по описа на Сл.отдел при СГП, пр.пр.№ 4-5545/2009г. по описа на СГП.

Представена е заповед рег.№ К-9065/30.07.2010г. на Министъра на вътрешните работи, с която като резултат от проведеното дисциплинарно производство на ищеца е наложено дисциплинарно наказание уволнение и е прекратено служебното му правоотношение за заеманата към този момент длъжност на полицейски инспектор.

По жалба на ищеца Заповед рег.№ К-9065/30.07.2010г. на Министъра на вътрешните работи е била първоначално потвърдена с решение от 16.02.2011г. на ВАС, III-то отделение, по адм.д.№ 10852/20 Юг. Това решение впоследствие при инициран от ищеца касационен контрол е **отменено от петчленен състав на ВАС с окончателно решение от 9.06.2011г. по адм.д.№ 4708/2011г.**, с което обжалваната заповед е отменена, като видно от представено удостоверение изх.№ 513р-45615/19.Ю.2016г., издадено от СДВР, от 1.07.2011 г. ищецът е възстановен на работа в системата на МВР.

Според извлечение от електронна медия news.bg, неоспорено от ответника, се установява

извършена публикация със заглавие „Хванаха трима полицаи да крадат гориво“. В същата са изнесени данни за това, че по сведения, постъпило от пресцентъра на МВР, трима служители от 02 РУ- СДВР, посочени само с инициали (Р.Х., Р.И. и А.П.) са били заловени в момент на кражба на гориво от петролна база в района на Илиянци и задържани за срок от 72 часа.

Представено е мнение от психологическо изследване на ищеца, съставено на 4.02.2013г. от психотерапевт при „М.“ ЕООД. Мнението съдържа обсъждане на психичния статус на ищеца след проведени с него психотерапевтични сесии, на които се явил по повод оплаквания за негативни емоционални преживявания вследствие повдигнатото му обвинение по ДП № 35-П/2009г. по описа на Сл.отдел при СГП, пр.пр.№ 4-5545/2009г. по описа на СГП.

От представено преводно нареждане от 29.01.2013г. се установява, че за проведената психотерапия ищецът е заплатил по банкова сметка на „М.“ ЕООД сумата от 200 лв.

Представени са и амбулаторни листове от извършени на 17.06.2010 г, 1.07.2010 г, 29.10.2010 г. и 31.05.2010 г прегледи на ищеца, видно от които той е консултиран също от психиатър и от кардиолог по повод психотравмено преживяване от служебен характер съгласно вписаната анамнеза, и му е назначена терапия с медикаменти. Представени са също 2 бр. болнични листове за разрешен на ищеца от здравните органи отпуск поради временна неработоспособност съответно за периода от 21.05.2010г. до 24.05.2010г. и от 5.08.2010г. до 8.08.2010г., поради хипертонична криза.

Според разпитания пред СРС свидетел Р.С. , същият познава ищеца от 2011г., като двамата са работили заедно в 01 РУ. Ищецът постъпил в районното управление след като бил възстановен на работа. На свидетеля е известно от техни колеги, че преди това ищецът е бил уволнен и срещу него е било водено дело за кражба на гориво, което продължило дълго време. През този период ищецът бил полицейски инспектор в Териториална полиция Средец, като временно, без заповед, изпълнявал и длъжността началник, на която впоследствие бил назначен свидетелят. На ищеца се налагало да отсъства от работа, за да се явява на заседания по делото. Във времето около насрочените заседания ставал видимо изнервен и притеснен, допускал грешки в работата си. Свидетелят посочва, че по негови впечатления ищецът се ползвал с авторитет сред колегите си, които не променили отношението си към него. Делото обаче повлияло на кариерното му развитие. Поради висящото срещу него производство ищецът нямал право на достъп до класифицирана информация, а това му попречило да се яви на конкурс за заемане на длъжността началник, за която имал желание да кандидатства, но по посочената причина не отговорил на условията.

Според разпитания пред СРС свидетел Р. П.а - съпруга на ищеца, преди десетина години ищецът бил арестуван и му е било повдигнато обвинение за кражба на гориво със служебния автомобил в района на ж.п. гарата. Тогава ищецът работел във 02 РУ и ръководел около 20 патрулиращи полицейски служители. Срещу ищеца било образувано и водено продължително производство, което в крайна сметка приключило с оправдаването му от

съда. Поради привличането му като обвиняем ищецът бил уволнен от работа през лятото на 2010г. Случаят получил и медиен отзвук, били излъчени телевизионни репортажи, от които информацията за задържането на ищеца станала достояние на обществото. Първоначално двамата се опитвали да скрият от децата си, но новините от медиите стигнали и до тях, в училището им също се разбрало за случая. По-малкият им син не разбирал защо баща му - униформен служител, е задържан. Свидетелката посочва, че ищецът имал амбиции за израстване в кариерата, имал е перспективи да стане началник на районното управление, но не успял да се реализира професионално заради опетненото досие. Преживял тежко случилото се, имал проблеми със съня, започнал да посещава психолог и психиатър, ходил на психотерапии. Получил проблеми със здравето, развил хипертония, имал и случай на припадък.

По делото са представени две съдебни решения, съответно на СРС, 124 с-в, по гр.д.№ 32425/2012г., и на СГС, IV-B въззивен с-в, по в.гр.д.№ 3958/2013г., видно от които по предявени от ищеца искове по чл. 2, ал. 1, т. 2, пр. 1 ЗОДОВ Прокуратурата на Република България е осъдена да му заплати обезщетение за вреди от незаконно обвинение в извършване на престъпление, за което е оправдан е присъда от 28.09.2011г. по НОХД № 11157/2011г. по описа на СРС, НО, 3 с-в, потвърдена е решение от 4.04.2012г. по ВНОХД № 5195/2012г. по описа на СГС, V въззивен с-в. Настоящият съд е изискал и приложил по делото гр.д.№ 32425/2012г на СРС ,124 състав и в.гр.д.№ 3958/2013г на на СГС, IV-B състав .

От правна страна СРС е приел следното :

Според СРС , налице е фактическия състав по чл.2 ал.1 т.3 ЗОДОВ за ангажиране отговорността на ответника спрямо ищеца. От събраните доказателства се установи водено срещу ищеца наказателно производство по обвинение за извършено престъпление от общ характер, каквито са престъпленията по чл.195 ал.1 т.4,5 и 6 вр. чл. 194, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК и по чл. 387, ал. 3, пр. 1 и 2 вр. ал. 1, пр. 3 вр. чл. 20, ал. 2 вр. ал. 1 НК, което е прекратено с постановление на прокурора в частта по първоначално приетата квалификация чл. 195, ал. 1, т. 4, 5 и 6 вр. чл. 194, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК и приключило е влязла в сила оправдателна присъда за окончателно вмененото на обвиняемия деяние по чл. 387, ал. 3, пр. 1 и 2 вр. ал. 1, пр. 3 вр. чл. 20, ал. 2 вр. ал. 1 НК, поради недоказаност на обвинението.

Според СРС преценката относно размера на дължимо обезщетение за неимуществени вреди от незаконно обвинение в извършване на престъпление, е обусловена от характера и степента на увреждането, начина и обстоятелствата, при които е получено, настъпилите вредоносни последици, тяхното проявление във времето и степен на интензитет, възраст на увредения, неговото обществено и социално положение, продължителността на наказателното производство, вида на наложената мярка за неотклонение и други мерки за процесуална принуда, характера на обвинението, респ. тежестта на престъплението, за което е започнало наказателното преследване, в т.ч. дали с обвинението се вменяват едно или няколко престъпления, дали същите са извършени в длъжностно качество, с користна цел, особено когато обвиняемият е заемал длъжност в държавна институция при завишени

изисквания за почтеност и е изпълнявал дейност, свързана с отговорности в публичен интерес, наличието на разгласяване на обвинението и личността на обвиняемия в средствата за масова информация, личността на увредения, данните за предишни негови осъждания, начина му на живот и обичайната среда, отражение на обвинението върху физическото здраве, психиката, контактите и социалния му живот, върху положението му в обществото и трудовата му ангажираност, вкл. върху възможностите за професионални изяви и развитие в служебен план, както и всички обстоятелства, които имат отношение към претърпените морални страдания с оглед конкретиката на случая. Отделно от това, при определяне на обезщетението следва да бъдат съобразени и обществените критерии за справедливост, свързани с икономическите условия в страната и жизнения стандарт на населението за съответния период, следвайки принципа за пропорционалност между претърпените от пострадалия неимуществени вреди и паричното им възмездяване (в този смисъл Решение № 344 от 24.11.2014г. на ВКС по гр.дело № 2378/2014г., IV г. о., ГК, Решение № 200 от 16.06.2016г. на ВКС по гр.дело № 1019/2016г., IV г. о., ГК, Решение № 180 от 01.12.2017г. на ВКС по гр.дело № 715/2017г., III г. о., ГК, Решение № 158 от 17.01.2019г. на ВКС по гр.дело № 299/2018г., III г. о., ГК, Решение № 86 от 29.05.2019г. на ВКС по гр.дело № 2586/2018г., IV г. о., ГК).

Според СРС в случая следва да се съобрази, на първо място, естеството и характера на повдигнатото на ищеца обвинение, обусловени от вида и наказуемостта на вмененото му престъпление. Ищецът е привлечен като обвиняем за умишлено престъпление с първоначална квалификация по чл. 195, ал. 1, т. 4, 5 и 6 вр. чл. 194, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК, предвиденото наказание за което (лишаване от свобода от една до десет години) го характеризира като **тежко по смисъла на чл.93 т.7 НК**, а впоследствие му е предявено качествено **ново обвинение по чл. 387, ал. 3, пр. 1 и 2 вр. ал. 1, пр. 3 вр. чл. 20, ал. 2 вр. ал. 1 НК**, внесено и поддържано на съдебна фаза, за което също е предвидено наказание лишаване от свобода, макар и в по-малък размер - от една до пет години. Доколкото обвинението е за престъпление, наказуемо с лишаване от свобода, независимо от възможността за отлагане на изпълнението при условията на чл. 66 НК, то несъмнено предполага по-интензивна проява на усещания за страх и тревога от евентуално осъждане. На следващо място, като релевантно следва да се отчете времетраенето на воденото срещу ищеца наказателно производство, **продължило повече от шест години** - от момента на привличането му в качеството на обвиняем на 18.05.2010 г до окончателното приключване на производството е краен акт на съда от 22.06.2016 г. Тази продължителност на наказателния процес - развил се в двете си фази, с повдигане на две обвинения в досъдебна фаза, а в съдебната фаза - на три инстанции, дори да се приеме, че **съответства на критерия за разумен срок за разглеждане на делото**, обосновава извод за трайно и наслаждащо се въздействие на наказателното преследване върху психо-емоционалното състояние на ищеца, чието проявление във времето води до натрупване на отрицателни последици от наказателната репресия. Направените констатации и изводи в развилата се процедура по реда на Глава Трета „а“ от ЗСВ относно поведението на заявителя - че не е допринесло за забавяне на производството, не са обвързващи за настоящия съдебен състав, но съдът

отчита, че от страна на ответника не са наведени твърдения, нито са ангажирани доказателства за противоправни действия и/или бездействие на ищеца, с което да е станал причина за отлагане на действия по разследването с негово участие и процесуално-следствени действия. В тази връзка, следва също да се отбележи, че отговорността на Прокуратурата не се ограничава единствено до вредите, настъпили в периода до внасяне на материалите по досъдебното производство в съда, а обхваща вредите, търпени **през цялото време на висиящност** на наказателното производство, вкл. и през съдебната му фаза, тъй като именно неоснователно повдигнатото обвинение поставя началото на причинния процес, който се развива и след сезиране на компетентния да разгледа и се произнесе по обвинението съд. Освен проявлението му във времето, съдът отчита и интензитета на отрицателно отражение на наказателното преследване, обусловен от конкретното участие на ищеца в действия по разследването и процесуално-следствени действия и наложените мерки за принуда спрямо него. Макар да не са приобщени в цялост материалите по наказателното дело, **повдигането на две обвинения спрямо ищеца, естеството на вменените му деяния**, внасянето на обвинителен акт в съда и развитието на съдебното производство на всички инстанции, предполага сравнително многобройни действия за провеждане на пълно, всестранно и обективно разследване и за събиране на доказателства, включително с участие на ищеца. От особена важност в случая е и фактът на постановяване на **първоначална осъдителна присъда срещу ищеца, въпреки последващата ѝ отмяна**, което житейски предполага, че е увеличило интензитета на търпените от него страдания. Значение също така следва да се даде и на обстоятелството, че ищецът е **бил задържан по разпореждане на прокурор за 72 часа, при условията на чл. 64, ал. 2 НПК**, за осигуряване явяването му пред съда за вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“, като престоят в ареста, макар и за кратко време, е ограничил свободата му на придвижване и неминуемо е създал за него по-силно безпокойство от започналото наказателно преследване. Това задържане само по себе си причинява неимуществени вреди, обезщетението за които се определя глобално, ведно с дължимото за незаконното обвинение (така Решение от 8.05.2011г. на ВКС по гр.дело № 849/20 Юг., III г. о., ГК). Отделно от това, впоследствие спрямо ищеца е била взета и мярка за неотклонение **парична гаранция**, която макар да не е най-тежка мярка за процесуална принуда, е довела до допълнително засягане на имуществените му права, лишавайки го от възможността да разполага и се ползва от внесената парична сума. Всички тези фактори съдът намира, че са довели до увреждане в по-висока от обичайната степен и следва да бъдат отчетени като основание за определяне на обезщетение в по-голям размер.

Според СРС следва още да се отчетат и конкретно претърпените от ищеца негативни преживявания от неоснователното му привличане към наказателна отговорност, както и **цялостното отражение на наказателното преследване върху живота му в личен, професионален и социален план**. От приетите писмени и кредитираните гласни доказателства се установи, че повдигането на обвинение срещу ищеца се е отразило неблагоприятно върху него в различни аспекти. Воденото наказателно производство е

повлияло психиката на ищцата, предизвикало е състояние на постоянна тревожност и напрежение в него, накърнило е честта и достойнството му, zlepоставяйки личната му почтеност пред семейство и колеги, нарушило е ритъма на изпълнение на служебните му задължения. Особено сериозни последици ищецът е търпял в професионалната си среда с оглед **заеманата от него длъжност в системата на МВР и връзката на вменените му престъпления с изпълняваната служба**. От съществено значение в тази насока съдят намира да е реализирането на дисциплинарната му отговорност с налагане на най-тежкото дисциплинарно наказание уволнение, което въпреки че е извършено с акт на работодателя се явява пряка последица от привличането му като обвиняем предвид това, че именно с вмененото му по обвинението деяние е прието да е осъществил състава на санкционираното дисциплинарно нарушение. **Прекратяването на служебното му правоотношение**, освен че е повлияло тежко емоционалното състояние на ищеца, е компрометирало и професионалната му реализация. Независимо от последващото му възстановяване на служба в структурите на МВР, добрата репутация на ищеца като служител с изградено сред колегите си име на добър професионалист, е била сериозно и трайно накърнена, още повече, че той е бил дискредитирана именно в длъжностното си качество - за неизпълнение на длъжностни задължения, с което е уронил и престижа на службата, обстоятелство, zlepоставило не само личната му етика, но и професионалните му качества и добро име в професионалното му обкръжение. Поради това фактът, че повдигнатото на ищеца обвинение е за престъпление, извършено във връзка с длъжността му, обосновава извод за по- силно негативно въздействие върху него, рефлектиращо пряко върху професионалното му израстване.

Като релевантно обстоятелство следва да се цени и дадената **публичност на воденото срещу ищеца наказателно производство**. Тук следва да се посочи, че отразяването на информацията за случая в извършената публикация от електронна медия news.bg, доколкото **не съдържа пълно поименно посочване на обвиняемите и в частност ищеца**, не може да се съотнесе с личността му. Събраните показания от свидетеля П.а обаче сочат на разгласяване, извършено по други медии (тв репортажи) по начин, че да стане достояние връзката на повдигнатото обвинение с ищеца. Такъв медиен отзвук, независимо кой е източника на подадената информация, е в резултат именно от подвеждането на ищеца към наказателна отговорност и също следва да се съобрази като основание за по-висока по размер обезвреда, тъй като е увеличило интензитета на търпените от него страдания и неудобства пред близки, познати и колеги.

Следва да се вземе под внимание и **активната работоспособна възраст на ищеца към момента на повдигане на обвинението** спрямо него - в особено важен период както за личностно, така и за професионално развитие, още повече с оглед амбициите и перспективите му за кариера в системата на МВР. Наред е това, като релевантни факти относно степента на засягане неимуществената сфера на ищеца, съдят приема и чистото му съдебно минало, както и безупречното му допреди иницираното дисциплинарно производство професионално досие, което също допринася за по-голям интензитет на

увреждането в сравнение спрямо лице, което е било обект на наказателно и дисциплинарно преследване.

Според СРС не на последно място, следва да се съобрази и **негативното засягане на здравето на ищеца**. По отношение на това обстоятелство съдът отчита преди всичко показанията на разпитания свидетел П.а за оплаквания на ищеца от проблеми със съня и е кръвното налягане в периода на висящност на наказателното производство срещу него. Доколкото обаче по делото липсват данни, установяващи безспорно произхода и давността на хипертоничната болест на ищеца, не може да се приеме, че отключването на това заболяване е в причинно-следствена връзка именно е незаконно повдигнатото му обвинение. С оглед закономерните проявления на продължителния стрес и безпокойство и предвид сведенията от гласните доказателства може да се приеме само връзката е обостряне на симптоматиката. Със същото значение следва да се цени и въздействието върху нервната система на ищеца до степен да потърси професионална психиатрична помощ.

Според СРС от страна на ответника не са ангажирани достатъчно доказателства, от които да се прецени дали и в каква степен за увреждането на ищеца е допринесло **и друго водено срещу него наказателно производство**. В тази връзка съдът съобразява, че само от представените съдебни актове по друг предявен от ищеца иск по чл.2 ал.1 т.2, пр.1 ЗОДОВ не се доказват релевантните за такава преценка факти, свързани с развитието и продължителността на другото производство (с оглед съпоставката му е исковия период) и конкретно упражнената по него наказателна репресия, свързана е естеството на обвинението и интензитета на извършените действия за доказването му.

Според СРС въз основа на всички посочени обстоятелства, както и на икономическите условия и стандарта на живот в страната за периода на наказателното производство, трябва да се приеме , че сумата от 9500 лв. съставлява справедлив паричен еквивалент на претърпените от ищеца неимуществени вреди по смисъла на чл. 52 ЗЗД, с който същите да бъдат съразмерно компенсирани. Следователно искът за обезщетение за неимуществени вреди трябва да се уважи за сумата от 9500 лева , а в останалата част да се отхвърли .

Според СРС искът за обезщетение за имуществени вреди е основателен . Представени са доказателства за разходи за адвокатска защита - преводни нареждания за платени суми с изрично посочено в тях основание за плащанията . Общият размер от 1500 лв не е прекомерен . Според ТР № 1/11.12.2018г. по тълк. дело № 1/2017г. на ОСГК на ВКС съдът, сезиран с иска по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ, може по възражение на ответника да определи обезщетението за имуществени вреди, изразяващи се в разноски за адвокатска защита, в размер по-нисък от договорения. В процесния случай ответникът е навел евентуално възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, което съдът намира за неоснователно. Съгласно чл. 13, ал. 1, т. 2 от Наредба № 1 от 9.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (в приложимата към момента на извършване на разноските редакция) за защита на подсъдимия пред една инстанция по дела за престъпления, за които се предвижда наказание лишаване от свобода до 5 години, минималният размер на възнаграждението е 500 лв. В случая възнаграждението за

производството пред ВКС не надхвърля нормативно установения минимум, а уговорената в повече разлика над минимума за първоинстанционното и въззивно производство не води до несъразмерност на възнаграждението като се отчитат характера на обвинението (вкл. обема инкриминирани факти), поддържането му спрямо няколко лица в длъжностното им качество и извършени действия по разследването, сочещи на по-висока фактическа и правна сложност на наказателното производство.

Според СРС доказано по основание и размер е и обезщетението за имуществени вреди във формата на загуби - разходи за лечение. От събраните писмени документи (консултация-мнение от специалист от „М.“ ЕООД и преводно нареждане в полза на дружеството) и гласни доказателства (показанията на свидетеля П.а), съвкупно ценени, се установява, че за преодоляване на последиците от воденото наказателно производство върху психо-емоционалното му състояние ищецът е провел психотерапия, за която е разходвал сума в размер от 200 лв., съизмеряваща вземането му за обезвреда по тази претенция.

Решението на СРС е частично неправилно .

По иска за обезщетение за имуществени вреди

В тази част решението на СРС е правилно . Законосъобразно първоинстанционният съд е приел , че са налице имуществени вреди /загуби представляващи разходи за адвокатски възнаграждения и за лечение/ , които са в причинна връзка с незаконното обвинение . Ако не беше налице незаконно обвинение нямаше да се наложи ищецът да ползва адвокатска защита , както и да провежда психотерапия според показанията на св.П.а . Разходите за лечение са в минимален размер , а адвокатските възнаграждения не са прекомерни с оглед предмета на делото , неговата продължителност и фактическа и правна сложност .

По иска за обезщетение за неимуществени вреди

Съгласно практиката на ВКС /решение №4 от 24.01.2011 г по гр.д. № 855/2010 г, ГК, IV ГО на ВКС , решение №291 от 16.11.2011 г по гр.д.№ 109/2011 г, ГК, III ГО на ВКС и др./ при определяне на размера на дължимото обезщетение за обезщетение по чл.52 ЗЗД трябва да се вземат предвид :

- тежестта на повдигнатото обвинение / дали е за няколко отделни престъпления, какви наказания се предвиждат за него / ;
- вида на наказателното производство - дали е приключило в досъдебната фаза или е проведено и съдебно производство на една или повече инстанции ;
- продължителността на наказателното производство (като период от време) ;
- видът на взетата мярка за неотклонение, продължителност на задържането, момент на задържането ;
- има ли разгласяване чрез медиите ;
- има ли влошаване на здравословното състояние ;
- конкретните преживявания на ищеца и отражение върху живота му - семейство, професионална и обществена среда ;

- други обстоятелствата относими към характера на увреждането, за което имат значение и други и предишни обвинения и осъждания , задържания и ефективно изтърпяване на наказания ;

Съдът трябва да се отчете само вредите, явяващи се пряка и непосредствена последица от увреждането, т.е. вредите, настъпването на които е **в пряка причинна връзка с неправоленото увреждане**. ВКС приема , че при търсене на обезщетение за неимуществени вреди по чл. 2 ЗОДОВ съдът **не е строго ограничен от формалните доказателства за установяване наличието на вреди в рамките на обичайното за подобни случаи**.

Нормално е да се приеме, че по време на цялото наказателно производство лицето, незаконно обвинено в извършване на престъпление, изпитва неудобства, чувства се унижено, а също така е притеснено и несигурно; накръняват се моралните и нравствените ценности у личността , както и социалното му общуване.

Когато се твърди причиняване на болки и страдания, над обичайните за такъв случай, или конкретно увреждане на здравето, а също и други специфични увреждания, с оглед конкретни обстоятелства, личността на увредения, обичайната му среда или обществено положение, съдът може да ги обезщети само при успешно проведено пълно и главно доказване - решение №3 от 29.01.2014 г по гр.д.№2477/2013 г на ВКС , IV ГО , решение № 388 по гр.д. № 1030/2012 г., IV ГО, ВКС и др. Следователно – освен при данни напълно изключващи настъпването на вреди и наличие на причинна връзка – би следвало да присъди **справедлив размер на обезщетение за неимуществени вреди**.

В случая релевантните факти за определяне на обезщетението за неимуществени вреди , включително и според указанията на ВКС са :

- тежест на повдигнатото обвинение – **за тежки престъпления** . Като за периода 14.03.2012 г – 20.02.2013 г е поддържано обвинение по чл.195, ал. 1, т. 4, 5 и 6 вр. чл. 194, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК ,по чл. 321, ал. 2 НК ; и по по чл.387 ал.3, пр.1 вр. ал. 1, пр. 3 вр. чл. 20, ал. 2 вр. ал. 1 НК , а след тази дата е останало само второто престъпление . Ищецът е бил застрашен от ефективно лишаване от свобода ;

- вид и продължителност на проведеното наказателно преследване – **около 6 години** в досъдебна и съдебна фаза . Може да се приеме , че е налице **известно надвишаване на разумния срок** за приключване на наказателното производство ;

- проведени **много съдебни заседания** пред СРС, СГС и ВКС ;

- наложена мярка за неотклонение – **парична гаранция от 500 лева** , не е засегнала съществено ищеца , налице е задържане за 72 часа ;

- разгласяване в медиите – представена е публикация от електронна медия news.bg, но същата **не съдържа поименно посочване на обвиняемите ищеца**. Св.П.а твърди разгласяване и по други медии , но категорични доказателства в тази насока не са представени ;

- влошаване на здравословното състояние – твърди се от свидетелите , но **не е доказано със**

съдебно-медицинска експертиза ;

- наложено наказание – **ищецът е условно осъден от СРС** , но е оправдан от СГС и ВКС ;
- интензитет и продължителност на душевните болки , страдания и неудобства в личния живот – **твърди се , че са били в значителен размер** . Показанията на разпитаните свидетели трябва да се кредитират само частично , тъй като са на съпруга и колега на ищеца . Например , в показанията се съдържат пресиленни твърдения за трудности на ищеца в работата , а ищецът е бил отстранен от работа само за около една година . Свидетелят П.а не съобщава важния факт , че срещу ищеца е имало и друго наказателно производство и приписва всички проблеми на ищеца на процесното обвинение ;
- затруднения в работата – **ищецът е уволнен дисциплинарно** със заповед от 08.06.2010 г , но уволнението е отменено с влязло в сила решение на ВАС от 09.06.2011 г . Ищецът е **започнал работа на 23.11.2010 г в Община Кюстендил** , а след окончателното решение на ВАС е бил възстановен на работа .

Относимите обстоятелства са обсъдени подробно от СРС , но настоящият съд не споделя крайния извод на първоинстанционния съд , че на ищеца трябва да се определи по справедливост обезщетение за неимуществени вреди в размер на 9500 лева . Подобно обезщетение би могло да се присъди ако в случая не беше налице друго обстоятелство , а именно , **наличието на друго обвинение за друго тежко престъпление** за част от процесния период. Видно от решение от 19.12.2012 г по гр.д.№32425/12 г на СРС , 124 състав и решение от 31.01.2014 г по гр.д.№3958/13 г на СГС , IV“В“ състав за периода 13.02.2009 г – 04.04.2012 г ищецът е бил **обвинен за измама в големи размери** , като е оправдан от СРС и СГС . Следва да се отбележи , че другото наказателно производство е една година по-рано образувано , а в производството за обезщетяване по ЗОДОВ ищецът е твърдял артериална хипертония с давност от 2009 г и поради предходното обвинение т.е. преди повдигане на процесното незаконно обвинение. Следователно не може да се счита , че здравословните проблеми на ищеца се дължат само на процесното обвинение .

Нормално е да се приеме , че твърдените от ищеца болки и страдания са във връзка и с предходното наказателно производство за периода , в която има съвпадане на периодите на обвиненията /18.05.2010 г – 04.04.2012 г / , както и че интензивността на притесненията на ищеца по време на второто по време /процесно/ обвинение са били ако не по-ниски , то не са били по-високи от тези по време на първото обвинение .

Като се съобразят **предходното обезщетяване на ищеца за част от процесния период със сумата от 8000 лева** , както и описаните по-горе обстоятелства за продължителност на обвинението за тежки престъпления , постановена условна осъдителна присъда от СРС / после отменена/ , трудности в личния и професионални живот , минимално медийно оповестяване и др. ; и съобразно общественно-икономическите условия за периода от 18.05.2010 г-22.06.2016 г /съществено различни от днешните / , съдът счита , че на ищеца следва да се определи по-ниско като размер обезщетение за неимуществени вреди от 7000 лева , а не 9500 лева . По-високо като размер обезщетение не съответства на данните и за

друго обвинение в тежко престъпление за част от процесния период . По-голяма част от болките и притесненията на ищеца са именно в първоначалния период след 18.05.2010 г , когато е било задържането за 72 часа , дисциплинарното уволнение и по-интензивните следствени действия . В този период ценовите равнища са по-ниски /икономическа криза от 2009 г -2012 г/ и претендираното обезщетение от 18 000 лева не съответства на обществено-икономическите условия . Дори да е имало медийно отразяване на случая , както твърди св.П.а , то не е било такова , че да насочи вниманието конкретно към ищеца на голям брой хора , извън тези в професионалната му среда .

Налага се изводът , че след частична отмяна на решението на СРС , искът за обезщетение за неимуществени вреди трябва да се отхвърли за разликата над 7000 лева до размера от 9500 лева , като на ищеца се присъдят и по-малко разноски пред СРС . В останалата част решението на СРС трябва да се потвърди .

Водим от горното , СЪДЪТ

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №20095165 от 24.06.2023 г по гр.д.№64609/17 г на СРС , 44 състав ; в частта, в която е прокуратурата на РБ е осъдена да заплати на основание чл.2 ал.1 т.3 пр.1 ЗОДОВ на А. К. П., ЕГН *****, с адрес: гр. Кюстендил, ул. **** разликата над 7000 лева до размера от 9500 лева обезщетение за неимуществени вреди /претърпени болки и страдания/ от незаконно повдигнато му обвинение в извършване на престъпления и поддържане на обвинението в съдебна фаза по ДП № 35-П/2009г. по описа на Сл.отдел при СГП, пр.пр.№ 4-5545/2009г. по описа на СГП , ведно със законната лихва от 22.06.2016 г до окончателното заплащане на сумата ; и разликата над 449,37 лева до 578,50 лева разноски пред СРС ; и вместо него ПОСТАНОВЯВА :

ОТХВЪРЛЯ иска на А. К. П., ЕГН *****, с адрес: гр. Кюстендил, ул. **** да се осъди Прокуратурата на РБ да му заплати на основание чл.2 ал.1 т.3 пр.1 ЗОДОВ разликата над 7000 лева до размера от 9500 лева обезщетение за неимуществени вреди /претърпени болки и страдания/ от незаконно повдигнато му обвинение в извършване на престъпления и поддържане на обвинението в съдебна фаза по ДП № 35-П/2009г. по описа на Сл.отдел при СГП, пр.пр.№ 4-5545/2009г. по описа на СГП , ведно със законната лихва от 22.06.2016 г до окончателното заплащане на сумата .

ПОТВЪРЖДАВА решение №20095165 от 24.06.2023 г по гр.д.№64609/17 г на СРС , 44 състав в останалата му част , в която :

-Прокуратурата на РБ е **осъдена** да заплати на А. К. П., ЕГН *****, с адрес: гр. Кюстендил, ул. **** сумата от 7000 лева обезщетение за неимуществени вреди /претърпени болки и страдания/ и сумата от 1700 лева - обезщетение за имуществени вреди / от които 1500 лв. разходи за правна защита от адвокат и 200 лв. разходи за лечение с психотерапия/ от посоченото незаконно повдигнато обвинение , ведно със законната лихва от 22.06.2016 г до окончателното заплащане на сумите ; както и сумата от 449,37 лева разноски пред СРС;

-е **отхвърлен** иска на А. К. П. да се осъди Прокуратурата на РБ да му заплати разликата над 9500 лева до предявения размер от 18 000 лева обезщетение за неимуществени вреди /претърпени болки и страдания/ от посоченото незаконно обвинение .

ОСЪЖДА Прокуратурата на РБ да заплати на А. К. П., ЕГН *****, с адрес: гр. Кюстендил, ул. **** сумата от 776,80 лева разноски пред СГС .

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните , само в частта за обезщетението за неимуществени вреди .

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____